

27.5.2025

Neuvotteleva virkamies Johanna Kari

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta vuonna 2025

Tausta

Sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta annetaan yleensä kalenterivuosittain. Asetuksessa on säädetty Poliisihallituksen, keskusrikospoliisin, Poliisiammattikorkeakoulun ja paikallispoliisin suoritteiden maksullisuudesta. Voimassa oleva sisäministeriön asetus (813/2024) on tullut kuitenkin voimaan 1. tammikuuta 2025 ja on voimassa 30. päivään kesäkuuta 2025 saakka.

Nyt ehdotetaan säädettäväksi uusi 1.7.2025 voimaan tuleva sisäministeriön asetus poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta vuonna 2025, mutta asetuksen voimassaolo on normaalista kalenterivuositaisesta valmistelusta poiketen 31.12.2025 saakka. Seuraava vuoden 2026 asetus pyritään valmistelemaan taas vähintään kalenterivuodeksi.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteiden tuottamisesta aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Pykälän 2 momentin mukaan yhden tai useamman viranomaisen saman laatuista suoritteesta voidaan määrätä samansuuruinen maksu silloinkin, kun suoritteiden tuottamisesta aiheutuvat kustannukset poikkeavat toisistaan. Tällaisen kiinteän maksun suuruutta määrättäessä on otettava huomioon suoritteiden keskimääräinen kokonaiskustannus.

Valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteiden omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Erityisestä syystä maksu voidaan määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteiden omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä. Erityisestä syystä maksu, joka muuten määrättäisiin suoritteiden omakustannusarvoa vastaavaksi, saadaan määrätä tätä korkeammaksi.

Valtion maksuperustelain 7 §:n 1 momentin nojalla muiden kuin 6 §:ssä tarkoitettujen suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein.

Keskeinen sisältö

Ehdotettu sisäministeriön asetus vastaa rakenteeltaan ja sisällöltään voimassa olevaa asetusta poliisin suoritteiden ja virka-avun maksullisuudesta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

Asetuksen säännöksiin ehdotetaan seuraavia muutoksia:

Asetuksen 13 §:n 1 momentti:

Asetuksen 13 §:n 1 momentin voimaantuloa koskevaa pykälää ehdotetaan nykyisen asetuksen voimassaolon päättymisen 30. kesäkuuta 2025 johdosta muutettavaksi siten, että tämä asetus tulee voimaan 1. päivänä heinäkuuta 2025 ja on voimassa 31. päivään joulukuuta 2025 saakka. Tämän jälkeen säädetään uusi maksuasetus vuodelle 2026.

Voimassaoloaika on ehdotettu kuuden kuukauden mittaiseksi jo siksi, että vuodelle 2026 on jo ennakolta tiedossa säädösmuutoksista tulevia muutostarpeita, joita ei ole mahdollista vielä valmistella maksuasetukseen. Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti Suomen rahapelijärjestelmää uudistetaan vuoteen 2026 mennessä ja lisäksi digitaalista henkilöllisyystodistusta valmistellaan osana eIDAS-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa.

Muutostarpeet asetuksen liitteeseen ja sen maksutarkistukset

Lisättävät suoritteet

Ei ehdotuksia lisättäviksi suoritteiksi.

Poistettavat suoritteet

Ei ehdotuksia poistettaviksi suoritteiksi.

Tekstimuutokset

Ei ehdotuksia tekstimuutoksiksi.

Maksujen tarkistukset liitteeseen

Muutoksia esitetään paikallispoliisin ja Poliisihallituksen kiinteämaksuisiin aselupa – ja turva-alan suoritteisiin sekä paikallispoliisin passi- ja henkilökorttisuoritteisiin.

Vaikutukset ja kustannusvastaavuudet

Lupatuotot ja volyymit

Lupavolyymien ennustetaan laskevan kuluvana vuonna 2025 merkittävästi matalammalle tasolle kuin vuonna 2024. Maaliskuun lopun 2025 tilanteen perusteella lupatuottoja ennustetaan tulevan yhteensä noin 49,5 milj. euroa.

Lupasuuritteiden volyyymiennusteet ovat uudelleentarkastelunkin jälkeen edelleen samat kuin syksyllä 2024 arvioitiin (taulukko 1).

Taulukko 1. Suoritteet luparyhmittäin vuosina 2021–2025 (arvio)

Myyntilkm	2021	2022	2023	2024	2025, arvio
Ampuma-aseet	58 715	60 503	60 891	62 286	60 500
Henkilökortit	383 086	404 921	430 312	508 690	375 000
Passit	611 549	1 009 355	814 928	831 051	450 000
Turva-ala	16 039	19 038	19 965	20 218	19 500
Muut luvat	12 386	17 431	18 804	19 920	19 000
Yhteensä	1 081 775	1 511 248	1 344 900	1 442 165	924 000

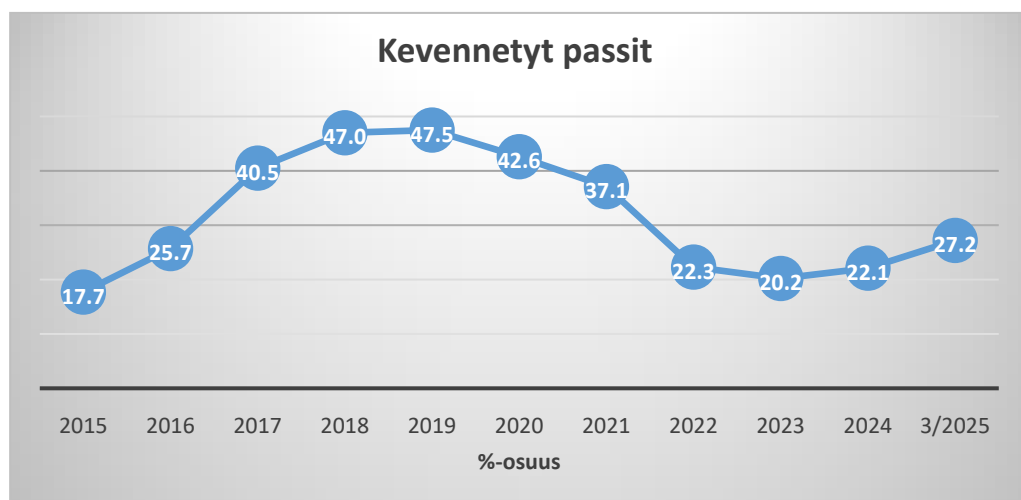
Lähde Polstat 8.4.2025.

Vuonna 2025 tulee kuluneeksi viisi vuotta ensimmäisestä koronavuodesta ja tämä heijastuu volyymiarvioihin. Passien ja henkilökorttien viiden vuoden voimassaoloajan vuoksi koronavuonna 2020 haetut matkustusasiakirjat tulevat pääosin uusittaviksi vuonna 2025. Passihakemuksia tuli vuoden 2020 alussa normaalisti, mutta sen jälkeen koronapandemian alettua maaliskuussa lupamäärät romahtivat selvästi normaalia matalammalle tasolle. Myös henkilökorteissa määrät putoivat, mutta eivät niin paljon kuin passeissa. Vuoden 2025 passien lupavolyymiksi arvioidaan 450 000, mikä on sama kuin vuoden 2020 volyymi ja henkilökorttien volyymiksi arvioidaan 375 000, mikä on noin 60 000 henkilökorttisuoritetta enemmän kuin vuonna 2020. Henkilökortin suosio on jatkanut kasvuaan ja kasvun uskotaan ulottuvan osaltaan myös vuoteen 2025. Muiden luparyhmien volyymien arvioidaan pysyvän vuonna 2025 vuosien 2023 ja 2024 tasolla.

Hallituksen neuvotteluissa 22-23.4.2025 julkisen talouden suunnitelmasta on sovittu, että Suomen passien enimmäisvoimassaoloaika pidennetään 10 vuoteen ottaen huomioon mahdolliset turvallisuustekijöistä aiheutuvat poikkeukset. Tulevan muutoksen vaikutusta asiakkaiden halukkuuteen hakea matkustusasiakirjoja vuonna 2025 on vaikea arvioida.

Käyntiasiointimäärät erityisesti passi- ja henkilökorttiasioissa ovat pysyneet kahden edellisen vuoden tavoin korkealla johtuen kevennetyssä menettelyssä olevien hakijoiden alhaisesta määrästä. Kevennetyssä menettelyssä olevien hakijoiden osuus lähti nousuun vuonna 2024, mutta osuus on kuitenkin edelleen vuonna 2025 matala. Kevennettyjen passien osuus on hieman suurempi kuin kevennettyjen henkilökorttien. Vuonna 2015 kevennettyjen passien osuus kokonaismäärästä oli 17,7 %, vuonna 2019 se oli huipussaan 47,5 % ja vuonna 2023 vastaava luku oli 20,2 %.

Kuvio 1. Kevennettyjen passien osuus (%)

Passien ja henkilökorttien sähköisen asioinnin osuuksissa ei odoteta tapahtuvan oleellisia muutoksia. Sähköisesti vireille laitettujen passihakemusten osuus vuonna 2024 oli 87 prosenttia ja sähköisesti vireille laitettujen henkilökorttien osuus 63 prosenttia. Poliisilaitosten myöntämistä turva-alan luvista sähköisesti vireille laitettujen osuus oli 69 prosenttia. Näissä kaikissa luparyhmissä sähköisen asioinnin osuudet ovat vakiintuneet, eikä niissä ole juurikaan tapahtunut muutoksia muutama vuoteen. Sen sijaan ampuma-aseiden sähköinen vireille laitto alkoi 1.3.2024 ja poliisilaitosten luvista jo 53 prosenttia laitettiin vireille sähköisen asioinnin kautta vuonna 2024. Muut luvat -ryhmän asioista sähköisesti vireille laitettujen osuus oli 43 prosenttia.

Arvio vuoden 2025 lupatuotoista on 49,5 milj. euroa ja kokonaislupavolyymin arvio on 924 000. Lupapalvelujen kustannusvastaavuusennuste yhteensä vuodelle 2025 on 100 prosenttia. Matkustusasiakirjojen osuus koko lupavolyymiarviosta vuonna 2025 on 89 prosenttia. Maksuesitykset perustuvat näihin ennusteisiin.

Luparyhmäkohtainen laskenta ja maksuesitykset

Poliisihallitus on laskenut viime vuosien tapaan luparyhmäkohtaiset kustannusvastaavuusennusteet hinnoittelun pohjaksi. Kunkin luparyhmän laskelmissa on mukana vuosien 2022–2024 tilinpäätöstieto ja vuoden 2025 kustannusvastaavuusarvio. Luvat ja ilmoitukset on jaettu neljään eri ryhmään, jotka ovat matkustusasiakirjat, ampuma-aseluvat, turva-alan luvat sekä muut luvat. Muut luvat -ryhmä sisältää arpajais- ja rahankeräysasiat, yleisötilaisuusasiat ja muut yksittäiset luvat ja ilmoitukset.

Laskennassa on kohdistettu kustannukset suoraan kullekin luparyhmälle, mikäli se on ollut mahdollista. Tällaisia kustannuksia ovat mm. henkilöstökustannukset sekä palveluiden ostoihin sisältyvät lupien painatuskustannukset. Erilliskustannuksia on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaan joko työajan, volyymin tai asiantuntija-arvioihin perustuen. Maksullisiin lupapalveluihin kohdistuvat yhteiskustannukset on pääosin jaettu luparyhmiin volyymin mukaan, mutta poistoissa ja tietojärjestelmäkustannuksissa on taustalla erilliset laskelmat.

Laskentaan liittyy epävarmuustekijöitä, maksuasetusten 6 kuukauden voimassaoloajan takia. Ennakointi on vaikeampaa ja epävarmuustekijät näin ollen normaalia suurempia.

Tämän esityksen liitteenä on taulukko muutettavien lupasuoritteiden maksuista ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma-arviot vuodelta 2025. Kustannusvastaavuuslaskelmissa on eritelty tammi-kesäkuun ennuste nykyisillä maksuilla ja heinä-joulukuun ennuste uusilla maksuilla. Lisäksi liitteestä löytyy koko vuoden kustannusvastaavuusennusteet.

Matkustusasiakirjat

Passien ja henkilökorttien maksuja esitetään laskettavaksi kahdella eurolla. Muutos koski kaikkia muita suoritteita paitsi väliaikaista henkilökorttia, kansalaisvarmenteen aktivointitunnusluvun uusimista ja henkilön tunnistamista. Passeja ja henkilökortteja arvioidaan tulevan ensimmäisellä vuosipuoliskolla enemmän kuin jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Passien ja henkilökorttien volyymin laskulla on merkitystä myös muiden luparyhmien kustannusvastaavuuteen, koska joidenkin kustannuserien jakoperusteena on volyyymi. Matkustusasiakirjojen kustannusvastaavuusarvio aikavälille 1.7 – 31.12.2025 on 102 %. Maksujen laskemisen vuoksi matkustusasiakirjojen koko vuoden kustannusvastaavuuden arvioidaan laskevan 111 prosenttiin.

Muutosten jälkeen passi maksaisi henkilökohtaisesti vireille laitettuna 55 euroa (nykyinen maksu 57 euroa) ja sähköisesti vireille laitettuna 51 euroa (nykyinen maksu 53 euroa). Henkilökohtaisesti vireille laitettun henkilökortin maksu olisi 65 euroa (nykyinen maksu 67 euroa) ja sähköisesti vireille laitettuna 61 euroa (nykyinen maksu 63 euroa).

Vuoden 2026 maksuasetukseen kaikkien luparyhmien maksut otetaan normaalin valmisteluprosessin mukaisesti tarkastelun alle. Esimerkiksi passien ja henkilökorttien volyymien ennustetaan lähtevän uudelleen kasvuun vuonna 2026, mikä vaikuttaa passien ja henkilökorttien maksuihin alentavasti.

Taulukko 2. Matkustusasiakirjojen kustannusvastaavuuden kehitys

Matkustusasiakirjat	2022	2023	2024	2025 arvio
Tuotot	60 338 267	53 426 546	56 779 337	40 388 000
Erilliskustannukset	29 662 998	26 813 443	28 732 176	22 833 000
Yhteiskustannukset	12 813 433	12 013 531	13 570 654	13 525 000
Kustannukset yhteensä	42 476 431	38 826 974	42 302 830	36 358 000
Ylijäämä	17 861 836	14 599 572	14 476 507	4 030 000
Kustannusvastaavuus %	142 %	138 %	134 %	111 %

Ampuma-aseluvat

Paikallispoliisin ampuma-aselupamaksuihin esitetään 16–18 prosentin korotusta kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden vuoksi. Lisäksi useisiin Poliisihallituksen ampuma-aselupasuuritteiden maksuihin esitetään 15–17 prosentin korotuksia. Esimerkiksi aseluvan uusi maksu olisi 149 euroa (nykyinen maksu 126 euroa). Edellisen kerran ampuma-aselupien hintoja on tarkasteltu nykyiseen maksuasetukseen. Ase-alan elinkeinolupiin ja valvontamaksuun ei ehdoteta tehtäväksi nyt muutoksia, vaan ne otetaan käsittelyyn kokonaisuutena vuoden 2026 asetuksessa.

Tavoitteena on saada ampuma-asemaksujen kustannusvastaavuus nousemaan tulevien vuosien aikana. Ampuma-aseasioissa suurimmat kustannukset muodostuvat henkilöstökustannuksista. Ampuma-asesuuritteet ovat pitkälti työaikaa ja tapauskohtaista harkintaa vaativia suoritteita.

Ampuma-aselupien kustannusvastaavuusarvio aikavälille 1.7 – 31.12.2025 on 92 %. Maksujen korottamisen vuoksi ampuma-aselupien koko vuoden kustannusvastaavuuden arvioidaan nousevan 77 prosenttiin.

Taulukko 3. Ampuma-aselupien kustannusvastaavuuden kehitys

Ampuma-aseluvat	2022	2023	2024	2025 arvio
Tuotot	4 567 752	4 578 139	5 231 997	6 232 000
Erilliskustannukset	7 001 504	6 822 112	7 272 764	6 893 000
Yhteiskustannukset	1 324 444	1 044 435	1 076 681	1 171 000
Kustannukset yhteensä	8 325 948	7 866 548	8 349 445	8 064 000
Alijäämä	-3 758 196	-3 288 409	-3 117 448	-1 832 000
Kustannusvastaavuus %	55 %	58 %	63 %	77 %

Aseasioissa on pitkään ollut kehitteillä Askel-hanke, jossa kehitetään uusi asiankäsittely- ja valvontajärjestelmä Lipas. Askel-hankkeen viivästyminen on aiheuttanut aseasioihin tietojärjestelmä- ja prosessikehityksen väli-tilan, joka vähentää työmäärän kasvuna kustannusvastaavuutta, vaikka aselupien hintoja korotetaan.

Poliisihallitus on 17.12.2024 tiedottanut, että poliisin yllä mainitusta asetietojärjestelmän kehityshankkeesta käynnistetään selvitys. Selvityksen tarkoitus on arvioida hankkeen toteutustapa ja laajuus sekä eri vaihtoehdot ja niiden kustannukset päätösten pohjaksi. Poliisihallitus selvittää myös, miten asetietojärjestelmää voisi ja tulisi kehittää tulevaisuudessa sekä kustannusvaikutukset maksuasetukseen asiakashintoina. Hanke on keskeytetty selvityksen ajaksi. Selvitys esittää etenemisen vaihtoehdot viimeistään 30.6.2025.

Turva-alan luvat

Paikallispoliisin turva-alan maksuihin esitetään 15–18 prosentin korotuksia kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden ja kustannusten nousun vuoksi. Esimerkiksi suoritteet järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen ja vartijaksi hyväksyminen maksaisivat molemmat jatkossa 82 euroa (nykyinen 70 euroa). Myös joitakin Poliisihallituksen turva-alan maksuja esitetään korotettavaksi 15–16 % verran. Edellisen kerran turva-alan lupien hintoja on tarkasteltu nykyiseen maksuasetukseen. Turva-alan elinkeinolupiin ja valvontamaksuun ei ehdoteta tehtäväksi nyt muutoksia, vaan ne otetaan käsittelyyn kokonaisuutena vuoden 2026 asetuksessa.

Turva-alan lupien kustannusvastaavuusarvio aikavälille 1.7 – 31.12.2025 on 98 %. Maksujen korottamisen vuoksi turva-alan lupien koko vuoden kustannusvastaavuuden arvioidaan nousevan 91 prosenttiin.

Taulukko 4. Turva-alan lupien kustannusvastaavuuden kehitys

Turva-alan luvat	2022	2023	2024	2025 arvio
Tuotot	1 036 099	1 096 418	1 231 692	1 420 000
Erilliskustannukset	927 363	904 261	990 195	1 027 000
Yhteiskustannukset	468 166	403 932	489 539	529 000
Kustannukset yhteensä	1 395 529	1 308 194	1 479 734	1 556 000
Alijäämä	-359 430	-211 776	-248 042	-136 000
Kustannusvastaavuus %	74 %	84 %	83 %	91 %

Muut luvat

Muihin lupiin ei esitetä tehtäväksi muutoksia. Paikallispoliisin muut luvat -ryhmän lupiin ja ilmoituksiin sekä Poliisihallituksen arpajais- ja rahankeräyssuoritteiden maksuihin tehtiin 1.1.2025 jo keskimäärin noin 32 prosentin korotuksia (vaihteluväli 29–36 prosenttia) kustannusvastaavuuden alijäämäisyyden ja kustannusten nousun vuoksi. Tähän luparyhmään esitetään tehtäväksi muutoksia vuoden 2026 maksuasetusvalmistelun yhteydessä. Tehdyn laskennan perusteella kustannusvastaavuusennusteet on kuitenkin päivitetty myös muiden lupien osalta.

Vuoden 2023 maksuasetukseen lanseerattu uusi maksumalli yleisötilaisuuksista on omaksuttu hyvin käyttöön. Alkuperäisestä arviosta poiketen poliisilaitokset ovat kuitenkin tehneet ennakoitua vähemmän vaativia päätöksiä, mikä tarkoittaa arvioitua vähemmän tuottoja. Yleisötilaisuusasioissa on myös työaika kasvanut ennakoitua enemmän. Erilaisissa poliisilaitosten koulutustilaisuuksissa kuten lupavalvonnan seminaarissa ja yleisötilaisuusasioiden koulutuksissa on vuoden 2024 syksyllä ohjeistettu tarkemmin työaikakirjausten merkitsemistä. Odotusarvo on, että kuluvana vuonna työaikakirjausten tarkkuus ja laatu paranee tältä osin ja näkyy siten henkilöstökustannuksissa. Kyseistä luparyhmää rasittaa vielä vuonna 2025 muutamalle kuukaudelle kohdistuvat poistot (Rabitan muutokset uuden rahankeräyslain takia), mutta vuoden 2025 jälkeen ne poistuvat kokonaan.

Muiden lupien kustannusvastaavuusarvio aikavälille 1.7 – 31.12.2025 on 47 %. Vuoden 2025 alusta voimaan tulleiden maksujen korottamisen vuoksi muiden lupien koko vuoden kustannusvastaavuuden arvioidaan nousevan 42 prosenttiin.

Taulukko 5. Muiden lupien kustannusvastaavuuden kehitys

Muut luvat	2022	2023	2024	2025 arvio
Tuotot	927 983	1 004 329	1 123 844	1 496 000
Erilliskustannukset	2 980 428	3 648 557	3 359 375	2 996 000
Yhteiskustannukset	542 433	508 448	615 928	562 000
Kustannukset yhteensä	3 522 861	4 157 005	3 975 303	3 558 000
Alijäämä	-2 594 878	-3 152 676	-2 851 459	-2 062 000
Kustannusvastaavuus %	26 %	24 %	28 %	42 %

Poliisihallitus pyrkii vaikuttamaan kustannusvastaavuuteen kaikissa luparyhmissä myös työaikakirjausten laadun parantamisen kautta muun muassa ohjeistamalla koulutuksissa maksullisen toiminnan ja lupavalvonnan eroavaisuuksista, työaikakirjausten merkityksestä ja niiden vaikutuksesta poliisin maksujen määrittämiseen.

Muut maksut

Ei esitetä korotuksia muihin maksuihin.

Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu sisäministeriön poliisiosastolla yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa.

Valtiovarainministeriö on antanut asiassa 26.5.2025 päivätyn puoltavan lausunnon.

Kyseessä on valtion maksujen vahvistaminen, joiden maksutulot ovat vuositasolla vähintään 5 miljoonan euron määräiset. Tällaiset asiat tulee asioiden käsittelystä raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen (TM0201; 3.1.2002, muut. 15.11.2012) kohdan 2.2.8 mukaan käsitellä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa.

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1. päivänä heinäkuuta 2025 ja se olisi voimassa 31. päivään joulukuuta 2025 saakka.

Suoritteesta, jota koskeva asia on vireillä tämän asetuksen voimaan tullessa, perittäisiin maksu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Liitteet

Poliisin suoritteiden maksumuutokset 2025 (voimassa 1.7.-31.12.2025)

Poliisin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma